
Gniezno, katedra.

Ochrona Zabytków 14/1-2 (52-53), 130

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Gniezno, katedra

Prace konserwatorskie i badawcze, prowadzone w ubiegłych latach na terenie katedry wydobły spod posadzki obecnego kościoła liczne relikty budowli preromańskiej i romańskiej; z uwagi na wartość i szerokie zainteresowanie społeczne opracowano projekt ich udostępnienia, wykonany przez Pracownię Konserwacji Zabytków w Poznaniu. Projekt przewiduje w obecnej fazie założenie na przestrzeni sześciu przęseł płyty żelbetowej o nośności 400 kg/m², która przykryje kryptę z relikdami; do krypty prowadzić będzie wejście dla zwiedzających, umieszczone w zewnętrznej ścianie wieży, aby uniknąć konieczności przechodzenia przez wnętrze kościoła. Projekt ten jest rozwiązaniem częściowym i dotyczy jedynie korpusu nawowego katedry wobec niezakończenia badań archeologicznych w prezbiterium, które będą nadal kontynuowane. Główna Komisja Konserwatorska Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków przyjęła ostatnio dokumentację projektu, wskazując na pilność realizacji, od której zależy m.in. położenie posadzki w katedrze i dalsze funkcjonowanie obiektu, a która zarazem będzie zamknięciem wieloletniego okresu prac budowlanych i konserwatorskich w katedrze gnieźnieńskiej.

Kołobrzeg, kolegiata

Działania ostatniej wojny w znacznym stopniu zniszczyły kołobrzeską kolegiatę (XIII–XV w.), m.in. uszkadzając stare ściany, co spowodowało poszerzenie się starych rys i powstanie nowych pęknięć murów. Precyzyjne studium historyczne obiektu, opracowane przez doc. dr Z. Świechowskiego i mgr I. Galicką z Pracowni Konserwacji Zabytków w Warszawie było podstawą projektu zabezpieczenia budynku, a przede wszystkim masywu wieży, przygotowanego przez statyka inż. A. Jaszczuka z Pracowni Konserwacji Zabytków w Warszawie. Projekt wykazał konieczność przeprowadzenia stężeń przez zastosowanie wieńca żelbetowego u korony murów, dodatkowo zabezpieczonych poprzecznymi ściągami stalowymi; dach o konstrukcji stalowej wysokości około 2,5 m., projektowany jako jedno z rozwiązań, ma spoczywać na murach zewnętrznych, z uwagi na wychylenie od pionu filarów arkad między-nawowych. W odniesieniu do masywu wieżowego projekt techniczny przewiduje założenie na dwu poziomach w górnej części wieży, opasek stalowych. Główna Komisja Konserwatorska Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków rozpatrzyła przedstawione projekty i opracowania wraz z alternatywnym projektem naprostowania odchylonych od pionu filarów (które miały być problemem już w XVIII w.), jednakże pomimo możliwości wykonania tego zabiegu wnioskuje jego zaniechanie. Komisja przyjęła natomiast projekt techniczny zabezpieczenia wieży pierścieniami stalowymi, które umieszczone zostaną w wykutych, a następnie zamurowanych i wylicowanych ceglą bruzdach. Prace nad wzmocnieniem statyki wieży zostały rozpoczęte.

Lublin, kaplica zamkowa

W trakcie prac konserwatorskich, prowadzonych w kaplicy zamku lubelskiego dokonano odkrycia pozostałości pierwotnej posadzki, złożonej z glazurowanych płytek ceramicznych (21×21 cm.) w kolorze zielonym. Znaleździło wyzyskane zostało przez projektanta robót konserwatorskich w kaplicy mgr inż. arch. W. Podlewskiego w nowej alternatywie projektu rozwiązania układu posadzki, przyjętego przez Główną Komisję Konserwatorską Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków; tym samym otwarty został ostatni etap prac konserwatorskich uporządkowania wnętrza lubelskiej kaplicy zamkowej.

Opinogóra, zameczek

Zakończone zostały kilkuletnie prace konserwatorskie nad odbudową neogotyckiego zameczku w Opinogórze, zbudowanego w 40 latach XIX w. i związanego z pamięcią poety Zygmunta Krasińskiego. W projekcie konserwatorskim przyjęto ze względów użytkowych zachowanie dobudowanej przed 1877 r. północnej części budynku, nie wyróżniającej się w bryle architektonicznej, odcinającej się natomiast we wnętrzu skalą, rodzajem sklepień i brakiem wystroju sztukatorskiego. Odbudowany zabytek, o wybitnych i dojrzałych walorach architektury romantycznej, staje się siedzibą Muzeum Romantyzmu, którego scenariusz, opracowany przez A. Mauersbergera — dyrektora Muzeum im. A. Mickiewicza w Warszawie, wyzyskuje w odpowiedni sposób zarówno wnętrza obiektu, jak też sam charakter zabytku i jego otoczenia — rozległy krajobrazowy park angielski, wymagający jeszcze starań konserwatorskich.